

Проблема організаційної компетентності військових фахівців та її формування у педагогічній науці

I. O. Bєлєков

Навчально-науковий інститут фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (Київ, Україна)
Corresponding author. E-mail 380953864440@ukr.net

Paper received 12.01.21; Accepted for publication 22.01.22.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2021-245IX96-03>

Анотація. У статті проаналізовано наукові підходи до формування організаційної компетентності у військових фахівців. Реформування та зміни змісту вищої освіти передбачають як основну вимогу часу – підготовку компетентного, кваліфікованого та конкурентоздатного фахівця, який на високому рівні оволодів професією в процесі набуття професійної освіти та готовий до активної професійної діяльності. З'ясовано, що зміст організаційної компетентності офіцерів складають цінності та мотивація організаційної діяльності як суб'єктів військового управління, їх організаторські знання, навички, вміння, здатності, професійно важливі організаторські якості, а також готовність до організаторської діяльності як в повсякденних, так і в бойових умовах. Мета статті – здійснити теоретичний аналіз проблеми організаційної компетентності фахівців, з'ясувати науково-теоретичні аспекти її формування у психолого-педагогічній науці. З'ясовано, що її формуванню приділяється недостатньо уваги дослідників і потребує подальшого наукового дослідження.

Ключові слова: організаційна компетентність, військові фахівці, заклад вищої освіти, організація, компетентність, компетенція, управлінська культура.

Вступ. Зміни в системі бойової підготовки Збройних сил (далі – ЗС) України з орієнтацією на стандарти держав-членів НАТО зумовлюють необхідність модернізації управлінської діяльності офіцерів, від якої залежить успішність виконання поставлених бойових завдань військовими підрозділами. Водночас в умовах збройної агресії Російської Федерації на території Донецької та Луганської областей якісна професійна підготовка висококваліфікованих військових фахівців у системі військової освіти має велике значення. Протягом останніх років було проведено низку заходів щодо приведення змісту та організації їх професійної підготовки у відповідний стан згідно із вимогами державних і галузевих стандартів вищої освіти, бойового застосування ЗС України, сучасного військового мистецтва, практики проведення міжнародних миротворчих операцій. У зв'язку з проведенням заходів і способів ведення збройної боротьби та проведення міжнародних миротворчих операцій виникає потреба у висококваліфікованих військових фахівцях.

Військовий фахівець – це професіонал, який повинен мати досвід керівника й організатора; уміння утримувати й реалізовувати функцію управління в мінливих умовах військово-професійної діяльності; уміння користуватися методичним інструментом як засобом стикування різнопредметних знань у галузі своєї професійної діяльності [4, с. 7]. Він має вміти: аналізувати організаційне та військово-педагогічне середовище, з урахуванням організаційних потреб, механізмів надання та використання ресурсів, підготовки перспективних планів навчальних заходів, процес реалізації методики навчання для забезпечення відповідності планам проведення занять, а також проблемні питання організаційного характеру з управління процесом навчання; розробляти перспективні плани навчальних та навчально-бойових заходів; залучати підлеглий особовий склад до виконання повсякденних і бойових завдань; здійснювати контроль за виконанням функціональних обов'язків підлеглим особовим складом; організовувати продуктивну та ефективну групову роботу підлеглою особового складу; організовувати різні

види діяльності військовослужбовців таким чином, щоб результати відповідали цілям; організовувати власну діяльність і поведінку в процесі військової служби та взаємодії із військовослужбовцями тощо.

Так, особливу увагу В. В. Ягупов звертає на управлінські функції офіцера (“командування підрозділом та частиною у бойовій обстановці; управління підрозділом та частиною у мирний час; організація виховної роботи у підрозділі (частині); організація військово-дидактичного процесу у підрозділі та частині; організація і проведення психологічної роботи у підрозділі та частині” [1, с. 307]), а також наголошує на їх педагогічному змісті.

Відтак, в сучасних умовах постає проблема формування організаційної компетентності у військових фахівців, які були би професійно підготовлені, мали високі організаційні, морально-етичні якості, здатні якісно виконувати службові функції (обов'язки) на високому рівні.

Короткий огляд за темою дав змогу з'ясувати що, у педагогічній літературі (особливо вітчизняній) визначається відсутність єдиного розуміння значення базових положень і понять компетентнісного підходу до формування організаційної компетентності різних фахівців, у тому числі військових. Об'єктивне усвідомлення призначення цього підходу в освіті та методологічне обґрунтування його використання в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів безпосередньо залежить від розуміння сутності та змісту понять “компетенція”, “компетентність”, “компетентнісний підхід”, які для української педагогіки є відносно новими, і тому спостерігається різне їх тлумачення суб'єктами освіти [2, с. 47], а також з'ясування співвідношення понять “управлінська культура”, “управлінська компетентність” і “організаційна компетентність” [2, 3].

Проблема формування та розвитку організаційної компетентності різних фахівців є предметом дослідження науковців. Так, О. Баєва досліджує організаційну компетентність менеджерів підприємств і організацій в галузі охорони здоров'я [17], Н. Шолойко –

фармацевтів [16], В. Дзєга – посадовців місцевого самоврядування [15], С. Огуй – фахівців сфери обслуговування [14], Т. Терещенко – фахівця соціальної сфери [13], Т. Гельжинська – учителів технологій [12]. У контексті нашої наукової праці важливими є дослідження проблем формування й розвитку професійної компетентності військових фахівців (Л. Заїка) та її складових (фахова – Д. Погребняк, О. Тракалюк, управлінська – Т. Мацевко, методична – Л. Олійник, прогностична – І. Азаров тощо). Проте наголосимо про незначну кількість досліджень щодо її важливої складової – організаційної компетентності офіцерів (В. Чапайкін) [6].

За тематикою нашого дослідження важливими є наукові праці С. Г. Пільової, в яких висвітлено різні аспекти формування організаційної компетентності майбутніх учителів фізичної культури у процесі професійної підготовки [7]; М. Б. Гедієва – розвиток організаційної культури учителів [8], Л. О. Савченко – формування готовності студентів до організаторської діяльності [9]. Л. О. Савченко слушно наголошує, що вирішення складних завдань, які стоять перед сучасною школою, вимагає приходу до неї вчителя-організатора, який може творчо вирішувати навчально-виховні завдання. У зв'язку з цим передбачається, у першу чергу, прийняття конкретних заходів із забезпечення формування готовності студентів до організаторської діяльності, яку вона розуміє як складне особистісне утворення, що забезпечує результативність професійної діяльності вчителя-організатора і включає в себе знання організаторської діяльності, уміння розв'язувати організаторські завдання, організованість, самоволодіння, наполегливість, кмітливість, товариськість, ініціативність, працездатність [9, с. 69]. Єдине слід наголосувати про те, що це складне не особистісне утворення, а складне професійно важливе утворення педагога.

Так, С. Г. Пільова слушно наголошує, що “Однією з найважливіших у структурі професійної компетентності вчителя фізичної культури є організаційна компетентність, сформованість якої дозволить майбутнім учителям належним чином організувати як діяльність учнів, так і свою власну” [7, с. 129].

Проведена теоретична розвідка останніх досліджень і публікацій, присвячених тематиці нашого наукового дослідження, дає змогу побачити що, організаційна компетентність є важливою інтегрованою складовою професійної компетентності майбутніх різних фахівців, у тому числі й офіцерів.

Мета статті – здійснити теоретичний аналіз проблеми організаційної компетентності різних фахівців у сучасних наукових джерелах і з'ясувати науково-теоретичні основи її формування в майбутніх офіцерів.

Матеріали і методи. Предметом нашого дослідження є організаційна компетентність військових фахівців, яка потребує уваги та не має свого визначення в педагогічній науці. На жаль, сьогодні у процесі професійної підготовки фахівців у ЗВО приділяється недостатньо уваги формуванню їх організаційної компетентності, в тому числі і військових. Наслідком цього є те, що у молодих офіцерів часто є труднощі, пов'язані саме з організацією своєї діяльності та підлеглого особового складу. Відповідно визначення поняття “організаційна компетентність військового фахівця” є науково і практично затребуваним.

Функціональний аналіз управлінської діяльності домінує серед інших підходів (емпіричний, діяльнісно-психологічний, рольовий, дименціональний, нормативний) і його сутність полягає в розкритті головних функцій управління [11, с. 342]. Функція – це провідна категорія управління, що об'єднує цілі, завдання, принципи, методи і зміст управлінської діяльності [26, с. 191].

Однією з найважливіших функцій в управлінській діяльності військового фахівця є, на нашу думку, *організаційна*. “Організовувати – 1) створювати, засновувати що-небудь, залучати до цього інших, спираючись на них; 2) здійснювати певні заходи громадського значення, розробляючи їх підготовку і проведення; 3) згуртовувати, об'єднувати кого-небудь з певною метою; 4) чітко налагоджувати, належно впорядковувати що-небудь” [5, с. 479]. Її реалізації сприяють організаторські навички (здатність особи на несвідомому рівні брати ініціативу у свої руки, розподіляти завдання, функції, визначати відповідальних за виконання доручення тощо) і найголовніше – організаційні вміння та здібності – це, по-перше, вміння організувати будь-який колектив, у тому числі і військовий, об'єднувати його, надихати на вирішення важливих задач; по-друге, здатності правильно організувати свою власну роботу. Організація власної роботи передбачає, на думку науковців, вміння правильно планувати і самостійно її контролювати. У досвідчених фахівцях своєї справи виробляється своєрідне почуття часу – вміння правильно розподіляти роботу, вкладатися у визначений термін [10].

Важливим у розумінні сутності поняття “організація”, незважаючи на специфіку його конкретного прояву в певних сферах, є розуміння того, що, це одна з основних функцій управління, призначення якої, у свою чергу, полягає в реалізації принципу самоорганізації суб'єкта.

У професійній педагогіці також немає одностайного підходу до розуміння поняття “компетентнісний підхід в освіті”, “компетентність”, “компетенція”. Науковці виокремлюють такі “Особливості навчання на основі компетентності: навчання сконцентроване на вихідних результатах, а не на вхідних; враховується переважно здатність виконання практичних завдань, але беруться до уваги і знання; навчання у виробничих умовах (принаймні частина навчання відбувається на робочому місці в умовах виробництва)” [23, 98–99].

Компетентність (від лат. *competens* (*competentis*) – належний, відповідний), за матеріалами словника іншомовних слів, означає поінформованість, обізнаність, авторитетність [18, с. 282].

Компетентний 1) такий, що має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий; який ґрунтується на знанні; кваліфікований; 2) який має певні повноваження; повноважний, повновладний – вживається у тлумачному словнику української мови [19, с. 250].

Отже, у всіх наведених тлумаченнях поняття “компетентність” йдеться про людину, яка володіє відповідною компетенцією. Одним із його смислів є характеристика якостей людини, володіння практичними здатностями, які проявляються в певних навичках і вміннях, які складають основу реалізації компетенцій чи

функцій. Т. С. Терещенко, яка досліджує особливості розвитку організаційної компетентності майбутніх магистрів соціальної роботи, наголошує, що “Організаційна функція характеризує діяльність фахівця із соціальної роботи з точки зору соціального менеджменту, що полягає в структуруванні, плануванні, розподілі видів професійної діяльності та координації роботи з різними соціальними інститутами та представниками споріднених професій [13, с. 202].

В. В. Ягупов поняття “компетентність” щодо професійної підготовки офіцерів характеризує так: “якісний бік їх підготовки до військово-професійної діяльності. Основне призначення освіти – створити мінімальні сприятливі оптимальні умови для отримання професії та фаху, відповідно формування військово-професійної компетентності військових фахівців, у т.ч. офіцерів... Наступний аспект – загальна військово-професійна підготовленість офіцера та практична здатність до реалізації ним своїх посадових компетенцій на конкретній посаді в військах, що визначається поняттям “компетентний” і представляє її якісний бік. Таким чином, кожне це системне психолого-педагогічне явище стосується компетентнісного підходу до підготовки офіцера..., які не можуть існувати окремо, оскільки одне поняття є смисловим продовженням іншого: компетенція, як наукове явище, → компетентність, як інтегрована якість офіцера..., що характеризує підготовленість як фахівця до розв’язання посадових компетенцій у військах, → компетентний, як реалізація цієї інтегральної якості у його практичній військово-професійній діяльності на конкретній посаді в обов’язковому поєднанні, на нашу думку, з управлінською культурою керівника, офіцера” [25, с. 328].

Компетентність військового фахівця, В. Свистун визначає як новоутворення, що, формуючись і розвиваючись, набуває внутрішньої визначеності й стає якістю особистості, яка, оволодіваючи військово-професійною діяльністю стає суб’єктом цієї діяльності й в процесі виконання військово-професійних завдань, набуває здатності ефективно виконувати професійні функції [27, с. 157].

Підсумовуючи вищезазначене, доходимо до висновку що, в процесі підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ має велике значення сформована в них *організаційна компетентність*. Наприклад, С. Г. Пільова організаційну компетентність майбутнього вчителя визначає як інтегративне особистісне утворення, що містить знання організаторської діяльності, уміння розв’язувати організаторські завдання, сформованість професійних, особистісних управлінських умінь та якостей, що дозволяють йому належним чином здійснювати організаторську діяльність у майбутній професії [20]. Звичайно, це не особистісне утворення, а інтегративне професійно важливе утворення вчителя.

Організаційна компетентність офіцерів в управлінні військовими підрозділами відіграє, як показує військовий досвід, ключову роль для досягнення цілей функціонування військових підрозділів і частин. Науковці слушно вважають, що «Управління – це систематичний цілеспрямований вплив керівника (менеджера, командира, начальника, директора) на загальну систему або на окремі її складові на основі пізнання і цілеспрямованого застосування об’єктивних закономірностей,

принципів, методів і засобів управління в інтересах забезпечення її оптимального функціонування і розвитку, досягнення поставлених управлінських цілей. Слід наголосити, що у випадку соціального управління, таке управління значно ускладнюється, оскільки соціальна система досить складна незалежно від кількості людей, які перебувають у ній, а також від масштабу тієї діяльності, яку вони здійснюють у цій системі. Ця складність особливо виявляється, з одного боку, у морально-психологічному кліматі, а з другого – в екстремальних ситуаціях [2, с. 298], а організацію в військовій сфері – елементом управління військовими підрозділами (частинами), який має безпосередньо педагогічний зміст [24, с. 307-312].

Одним із основних компонентів організаційної компетентності офіцера є сукупність організаційних якостей як суб’єкта управлінської діяльності в військах, необхідна йому для входження в систему організаційних відносин і зв’язків. Отже, мова йде про його професійні здатності, які дають змогу усвідомлювати організаційні норми й цінності в військовій сфері для здійснення раціонального вибору стратегії та тактики організаційних дій у повсякденній діяльності військ, а також для налагодження дієвих відносин у процесі реалізації бойових функцій як суб’єкта управління.

Організаційна компетентність офіцера є сукупністю організаційних цінностей і мотивації, знань, умінь і навичок, професійно важливих якостей щодо збирання та аналізу інформації, прийняття управлінських рішень, організації комунікації та взаємодії з військовослужбовцями насамперед у екстремальних умовах діяльності, кінцевою метою організаційної діяльності є ефективне вирішення різноманітних повсякденних, навчальних, навчально-бойових і бойових завдань військовим підрозділом.

Формування організаційної компетентності майбутніх офіцерів, як педагогічний феномен, завжди має бути визначальним в їх військово-професійній підготовці, що суттєво залежить від розвитку педагогічної науки і практики. Проблема формування організаційної компетентності ускладнюється впливом і появою нових технологій збройної боротьби у військовій справі, що “змушує” по-іншому дивитись на професійну підготовку офіцерів. Так, на думку Т. Я. Гельжинської, стратегічно, процес її формування в майбутніх педагогів буде забезпечений, якщо при його реалізації, педагогічна технологія буде заснована на підході, який враховує домінування певних потреб особистості в конкретних статусно-рольових позиціях, які займає майбутній викладач в процесі неперервної підготовки [21, с. 281]. Має місце і досить примітивне розуміння організаційної компетентності: “Організаційна компетентність бакалаврів... формується за рахунок оволодіння вміннями та навичками з організування підприємницької та господарської діяльності у відповідності до спеціфіки галузі” [10, с. 69], тобто вона зводиться тільки до формування навичок і вмінь.

Науковці приділяють також увагу психологічним чинникам формування організаційної компетентності офіцерів і наголошують, що “Оскільки одним із важливих видів діяльності є організаційно-управлінська діяльність, критерієм професіоналізму її суб’єкта і метою його професійного становлення є саме організаційно-

управлінська компетентність” [22, с. 4]. Вони розкривають її сутність через призму функцій психології менеджменту: “теоретико-пізнавальної, інформаційної, соціально-психологічної, етнопсихологічна, соціокультурної, гуманістичної та прикладної” [22, с. 14]. Дослідники виокремлюють такі її компоненти: “когнітивний (сукупність знань із теорії та практики управління); діяльнісний (практичний досвід виконання організаційних і управлінських знань і вмінь у всіх напрямках професійної діяльності); операціонально-технологічний (сукупність умінь і навичок практичного вирішення організаційно-управлінських завдань); ...вміння і навички, як організація управлінського циклу (планування, організація, координація, стимулювання, контроль); уміння приймати рішення; робота з інформацією; організація комунікацій; уміння і навички професійної етики; особистісний (сукупність важливих для організаційно-управлінської діяльності індивідуально-психологічних якостей і здатностей, таких як лідерські та організаторські якості, стресостійкість, навички самоорганізації тощо); ціннісно-мотиваційний (усвідомлення цінності організаційно-управлінської компетентності для професійної діяльності та саморозвитку); рефлексивний (здатність осмислювати, оцінювати, прогнозувати організаційно-управлінські аспекти діяльності та її результати) [22, с. 24].

Аналіз наукових праць щодо проблеми формування та розвитку організаційної компетентності фахівців різних професійних і військово-професійних галузей, змісту й особливостей організаційної діяльності фахівців уможливило визначити суть *організаційної компетентності військових фахівців* як новоутворення, що, потребує свого наукового визначення в педагогічній науці.

Спираючись на зміст викладеного матеріалу, вихідних даних “компетентність”, “організація”, “військовий фахівець”, “організаційна компетентність тощо” нами було запропоновано авторське визначення поняття “*організаційна компетентність військового фахівця*” як інтегративного професійно важливого новоутворення військового фахівця, зміст якого складають цінності та мотивація організаційної діяльності як

суб’єкта військового управління, його організаторські знання, навички, вміння, здатності, професійно важливі організаторські якості, а також готовність до організаторської діяльності як в повсякденних, так і в бойових умовах. Його організаторська діяльність забезпечує включення військовослужбовців у різні види діяльності – навчальної, навчально-бойової та бойової та організацію спільної діяльності військовослужбовців і військових підрозділів.

Водночас особливого значення організаторська діяльність офіцера набуває у бойовій обстановці. У зв’язку з цим зміст його організаторської функції складає така діяльність, яка спрямована на залучення військовослужбовців до навчальної, навчально-бойової та бойової діяльності, координацію їх діяльності в процесі досягнення поставлених цілей і спільного вирішення навчальних, навчально-бойових і бойових завдань. Основою для її успішної реалізації є сформованість організаційної компетентності майбутніх офіцерів, тобто у процесі набуття військово-професійної освіти у ВВНЗ вони мають оволодіти не тільки необхідними знаннями щодо організаторської діяльності, а набути цінності, мотивацію, практичні навички та вміння їх застосування в різних ситуаціях, що максимально наближені до військово-професійної діяльності.

Висновки. Підсумовуючи основні підходи у сучасній науковій літературі до сутності поняття “організаційна компетентність майбутніх офіцерів”, можна його представити як інтегративне професійно важливе утворення, зміст якого складають цінності та мотивація організаційної діяльності як суб’єктів військового управління, їх організаторські знання, навички, вміння, здатності, професійно важливі організаторські якості, а також готовність до організаторської діяльності як в повсякденних, так і в бойових умовах.

Перспективні напрями подальших наукових пошуків: визначення методологічних підвалин формування організаційної компетентності майбутніх начальників фізичної підготовки та спорту військових частин у процесі військово-професійної підготовки в ВВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ягупов В. В. Управлінські функції офіцера та їх педагогічний зміст. *Вісник Української академії державного управління при Президенті України* : [науковий журнал / гол. ред. Луговий В. І.]. 2000. № 2. С. 307-312.
2. Свистун В. І., Ягупов В. В., Кришталь М. А., Король В. М. Управлінська культура і компетентність керівників як системна психолого-педагогічна проблема. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні та психологічні науки* : наукове видання / гол. ред. Райко В. В. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2013. № 4(69). С. 291-301.
3. Ягупов В. В. Управлінська культура офіцерів як системна психолого-педагогічна проблема. *Військова освіта*. 2013. № 2. С. 205-213. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vios_2013_2_25.pdf. (дата звернення: 28.12.2020).
4. Гусев В. В. Управление качеством подготовки военного специалиста: опыт системного моделирования: Монография / В. В. Гусев. Орёл: ВИПС, 1997. 238 с.
5. Новий тлумачний словник української мови / уклад. В. В. Яременко, О. М. Сліпущко. Т. 2. Київ: Аконіт, 2006. 926 с.
6. Чапайкин В. В. Развитие аутопсихологической компетентности в организаторской деятельности у офицеров – слушателей учрежденный дополнительный профессионального образования: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : специальность 13.00.08 “Теория и методика профессионального образования” / В. В. Чапайкин. Саратов, 2006. 23 с.
7. Пільова С. Г. Формування організаційної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. *Молода спортивна наука України*. 2013. Т. 4. С. 129-133.
8. Гедиева М. Б. Развитие организационной культуры учителя начальной школы в системе повышения квалификации работников образовательных учреждений : дис. ...канд. пед. н.: 13.00.08 / Гедиева Мадина Борисовна. Ставрополь, 2006. 190 с.
9. Савченко Л. О. Формування готовності студентів до організаторської діяльності в навчальному процесі педагогічної вищої школи. *Наука і освіта*. 2005. № 7-8. С. 69-70.
10. Баєва О. В. Формування державних вимог до організаційної компетентності менеджерів підприємств і організацій у галузі охорони здоров’я. *Інвестиції: практика та досвід*.

2010. № 10. С. 68-72.
11. Свистун В. І. Управлінська діяльність сучасного фахівця в сільському господарстві: поняття, особливості і зміст. *Науковий вісник НАУ*. 2006. Вип. 100. С. 341–351.
 12. Гельжинська Т. Я. Технологія формування організаційної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі фахової підготовки. *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 7(176) С. 44-46.
 13. Терещенко Т. С. Особливості розвитку організаційної компетентності майбутніх магістрів соціальної роботи. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Педагогіка, психологія, філософія*. 2017. Вип. 267. С. 201-204. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnauped_2017_267_35. (дата звернення: 28.12.2020).
 14. Огуй С. В. Методологічні основи формування організаційно-методичної компетентності майбутніх фахівців сфери обслуговування. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2019. Вип. 3(116). С. 58-63.
 15. Дзєга В. Д. Організаційні компетентності посадових осіб місцевого самоврядування в Україні: теоретичні засади дослідження. *Теорія та практика державного управління*. 2019. Вип. 2(65). С. 233-242.
 16. Шолойко Н. В. Організаційно-управлінська компетентність у структурі професійної компетентності майбутніх фармацевтів. *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. Вип. 24. С. 239-244.
 17. Баєва О. В. Формування державних вимог до організаційної компетентності менеджерів підприємств і організацій в галузі охорони здоров'я. *Економіка та держава*. 2010. № 3. С. 88-92.
 18. Словник іншомовних слів / Уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапула. К. : Наукова думка, 2000. 680 с.
 19. Словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. К. : Наукова думка, 1970–1980. Т. 4: І–М / [ред. А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, П. П. Доценко]. К. : Наукова думка, 1973. 840 с.
 20. Пільова С. Г. Формування організаційної компетентності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки: автореф. дис. ...канд. пед. наук: [спеці.] 13.00.04 “Теорія і методика професійної освіти”. О., 2011. 21 с.
 21. Гельжинська Т. Я. Методологічні аспекти формування організаційної компетентності майбутніх учителів технологій в процесі їх професійної підготовки. *Молодий вчений*. 2018. № 1 (53). С. 278-282.
 22. Психологічні чинники формування організаційно-управлінської компетентності слідчого : методичні рекомендації. <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/15776/1/Методичні%20рекомендації.pdf> (дата звернення: 28.12.2020).
 23. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : монографія / За ред. Н. Г. Ничкало. Хмельницький : ТУП, 2002. 334 с.
 24. Ягупов В.В. Управлінські функції офіцера та їх педагогічний зміст. *Вісник Української академії державного управління при Президентові України* : [науковий журнал / гол. ред. Луговий В.І.]. 2000. № 2. С. 307-312.
 25. Ягупов В. В. Методологічні основи компетентнісного підходу до професійної підготовки офіцерів запасу. *Проблеми освіти*. 2019. № 91. С. 325-331.
 26. Свистун В. І. Функціональний аналіз управлінської діяльності керівника професійно-технічного навчального закладу в умовах децентралізації управління ПТО. *Педагогічна і психологічна науки в Україні* : зб. наук. пр. : в 5 т. Київ: Педагогічна думка, 2012. Т. 4 : Професійна освіта і освіта дорослих. С. 189–201.
 27. Свистун В. І. Полікультурна компетентність військовослужбовця як суб'єкта діяльності з підтримання міжнародного миру і безпеки. *Проблеми освіти*. 2019. Вип.92. С. 154-158.

REFERENCES

1. Yagupov V. V Management functions of the officer and their pedagogical content. Bulletin of the Ukrainian Academy of Public Administration under the President of Ukraine: [scientific journal / ch. ed. Meadow V. I]. 2000. № 2. Pp. 307–312.
2. Svistun V. I, Yagupov V. V, Kryshchal M. A, Korol V. M Management culture and competence of managers as a systemic psychological and pedagogical problem. Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: pedagogical and psychological sciences: scientific edition / ch. ed. Raiko V. V Khmelnytsky: NADPSU Publishing House, 2013. № 4 (69). Pp. 291-301.
3. Yagupov V. V Management culture of officers as a systemic psychological and pedagogical problem. Military education. 2013. № 2. Pp. 205–213. Access mode: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vios_2013_2_25.pdf. (appeal date: 28.12.2020).
4. Gusev V. V Management of the quality of training of a military specialist: the experience of system modeling: Monograph / V. V. Gusev. Orel: VIPS, 1997. 238 p
5. New explanatory dictionary of the Ukrainian language / way. V. V Yaremenko, O. M. Slipushko. Vol. 2. Kyiv: Aconite, 2006. 926 p.
6. Chapaykin V. V. Development of autopsychological competence in organizational activities in officers - students of institutions of additional professional education: author's ref. dis. for the degree of Cand. ped. Sciences: specialty 13.00.08 “Theory and methods of professional education” / V. V. Chapaykin. Saratov, 2006. 23 p.
7. Pilova S. G. Formation of organizational competence of future teachers of physical culture. Young sports science of Ukraine. 2013. T.4. Pp. 129-133.
8. Gedieva M. B. Development of organizational culture of primary school teachers in the system of professional development of employees of educational institutions: dis. ... Cand. ped. n. :. 13.00.08 / Gedieva Madina Borisovna. Stavropol, 2006. 190 p.
9. Savchenko L. O. Formation of students' readiness for organizational activities in the educational process of pedagogical higher school. Science and education. 2005. № 7-8. Pp. 69-70.
10. Baeva O. V. Formation of state requirements for organizational competence of managers of enterprises and organizations in the field of health care. Investments: practice and experience. 2010. № 10 Pp. 68–72.
11. Svistun V. I. Management activities of a modern specialist in agriculture: the concept, features and content. Scientific Bulletin of NAU. 2006. Output 100. S. 341–351.
12. Gelzhinskaya T. Ya. Technology of formation of organizational competence of future teachers of technologies in the process of professional training. The image of a modern teacher. 2017. № 7 (176) Pp. 44-46.
13. Tereshchenko T. S. Features of the development of organizational competence of future masters of social work. Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: Pedagogy, psychology, philosophy. 2017. Output 267. pp. 201-204. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnauped_2017_267_35. (appeal date: 28.12.2020).
14. Ogui S. V. Methodological bases of formation of organizational and methodical competence of future service specialists. *Bulletin of Mykhailo Ostrogradskyi KrNU*. 2019. Output. 3 (116). Pp. 58-63.
15. Dzega V. D. Organizational competencies of local government officials in Ukraine: theoretical foundations of the study. Theory and practice of public administration. 2019. Output 2

- (65). Pp. 233-242.
16. Sholoyko N. V. Organizational and managerial competence in the structure of professional competence of future pharmacists. The origins of pedagogical skills. 2019. Output 24. Pp. 239-244.
 17. Baeva O. V. Formation of state requirements for organizational competence of managers of enterprises and organizations in the field of health care. Economy and state. 2010. № 3. Pp. 88–92.
 18. Dictionary of foreign words / Compiled by: S. M. Morozov, L. M. Shkaraputa. K.: *Scientific thought*, 2000. 680 p.
 19. Dictionary of the Ukrainian language: in 11 volumes / [ed. colleagues. I. K. Bilodid (chairman) and others]. K.: *Scientific thought*, 1970–1980. Vol. 4: I - M / [ed. A. A. Buryachok, G. M. Hnatyuk, P. P. Dotsenko]. K. *Scientific thought*, 1973. 840 p.
 20. Pilova S. G. Formation of organizational competence of future teachers in the process of professional training: author's ref. dis. Candidate of pedagogical sciences Sciences: [special] 13.00.04 "Theory and methods of vocational education" O., 2011. 21 p.
 21. Gelzhinskaya T. Ya. Methodological aspects of the formation of organizational competence of future teachers of technology in the process of their professional training. A young scientist. 2018. № 1 (53). Pp. 278-282.
 22. Psychological factors of formation of organizational and managerial competence of the investigator: methodical recommendations. <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/15776/1/Methodical%20recommendations.pdf> (access date: 28.12.2020).
 23. State standards of vocational education: theory and methodology: a monograph / Ed. N. G. Nichkalo. Khmelnytsky: TUP, 2002. 334 p.
 24. Yagupov V. V. Management functions of the officer and their pedagogical content. Bulletin of the Ukrainian Academy of Public Administration under the President of Ukraine: [scientific journal / ch. ed. Meadow V. I]. 2000. № 2. Pp. 307–312.
 25. Yagupov V. V. Methodological bases of the competence approach to professional training of reserve officers. Problems of education. 2019. № 91. Pp. 325–331.
 26. Svistun V. I. Functional analysis of management activities of the head of a vocational school in terms of decentralization of VET management. Pedagogical and psychological sciences in Ukraine: coll. Science. pr.: 5 volumes. Kyiv: Pedagogical Thought, 2012. Vol. 4: Professional and adult education. Pp. 189–201.
 27. Svistun V. I. Multicultural competence of the serviceman as a subject of activity for the maintenance of international peace and security. Problems of education. 2019. Output.92. Pp. 154-158.

The problem of organizational competence of military specialists and its formation in pedagogical science

I. O. Bielikov

Abstract. The article analyzes scientific approaches to the formation of organizational competence of military specialists. Reforming and changing the content of higher education envisages as the main requirement of the time - the training of a competent, qualified and competitive specialist who has mastered the profession at a high level in the process of obtaining professional education and is ready for active professional activity. It was found that the content of organizational competence of officers are the values and motivation of organizational activities as subjects of military management, their organizational knowledge, skills, abilities, professionally important organizational qualities, as well as readiness for organizational activities in everyday and in combat conditions. The purpose of the article is to carry out a theoretical analysis of the problem of organizational competence of specialists, to clarify the scientific and theoretical aspects of its formation in psychological and pedagogical science. It was found that its formation is not given enough attention by researchers and requires further research.

Keywords: *organizational competence, military specialists, institution of higher education, organization, competence, management culture.*